

## Täysistunto

Tiistai 5.11.2019 klo 14.00—19.35

### 13. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuntalain 142 ja 144 §:n ja pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 61/2019 vp

#### *Lähetekeskustelu*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.

Tätäkin lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta ennalta sovittuja menettelytapoja.

#### *Keskustelu*

**17.50 Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä lakiesityksessä — jonka nimi kuulostaa jotakuinkin ehkä, ei voi sanoa oudolta, mutta se ei ehkä kuvaa sitä sisältöä, mistä tässä erityisesti on kyse — elikkä lakiesityksessä ”pienien erillisten alueiden siirtämisestä toiseen kuntaan annetun lain muuttamisesta” taustalla on TEAS-selvitys, jossa on kuntien ja maakuntien muutoksenhakujärjestelmien kehittämisestä kyse ja jossa on erittäin perusteltua työtä tehty. Sen takia iso kysymys tässä lakiesityksessä on se, että kuntalain muutoksenhakua muutettaisiin niin, että muutoksenhakulupa ja valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttävät valituslupaa. Tämä sama käytäntöhän on jo kuntien puolella tai kuntiin liittyvissä asioissa muun muassa ympäristö- ja rakennuslupien osalta, ja nyt tämä tulisi myöskin näihin kunnallisvalituksiin. Meillä on siellä lakiesityksessä kirjattu niitä määriä, kuinka paljon näitä tällä hetkellä on olemassa ja minkälaisia korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyajat näiden osalta ovat, plus ne, kuinka paljon niistä on tehty niitä muutoksia.

Tässä joillakin voi herätä se kysymys, kavennetaanko tässä kuntalaisten oikeuksia, mutta meidän näkemyksemme mukaan ei, kun yhä edelleen siis demokratiaan kuuluva valitus-oikeus on olemassa elikkä kunnallisvalitus säilyy. Mutta tämä automaatti poistuu, että kaikki ne voidaan saman tien, jos tulee epämieluisa lopputulos sieltä ensimmäisestä asteesta, siirtää ja viedä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämäkin on mahdollista, mutta se vaatii sen luvan elikkä sen perusteen ensin, jotta sen saa vietyä sinne eteenpäin. Ja tästä syystä sitten tämä esitys on tänne tullut, elikkä helpotetaan jonkun verran tätä byrokratiaa, jos tätä yksinkertaistusta haluaa käyttää.

Sitten nämä — mikä täällä lukee — pienten erillisten alueiden siirtämiseen ynnä muuhun liittyvät ovat enemmän teknisiä muutoksia, joissa siis kirjataan tänne tämä Digi- ja väestötietovirasto ja Maanmittauslaitos ja muut tällaiset muutokset, jotka sitten liittyvät

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2019 vp

niihin kohtiin, kun esimerkiksi kuntia yhdistetään tai siirretään joitakin alueita jonkun toisen kunnan alueiksi tai muita semmoisia, eli näihin liittyy näitä teknisiä yksityiskohtia.

Mutta tämä valituslupakäytäntö korkeimpaan hallinto-oikeuteen kunnallisvalituksista on tämän esityksen sisältö. — Kiitos.

**17.53 Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Tämä on varmasti hyvä ja perusteltu esitys, ja tosiaan, kuten taitavaksi tunnettu ministeri Paatero hyvin tätä esitystä kuvasi, tässä on ehkä kaksi ulottuvuutta.

Mutta en malta olla nyt ministeriltä kuitenkaan kysymättä sitä, mikä ei nyt, arvoisa puhemies, juuri liity tähän hallituksen esitykseen, mutta kun keskustellaan nyt näitten kuntarajojen siirtämisestä, niin eihän kuitenkaan hallitus aio kokonaan luopua siitä, että tuettaisiin kuntia löytämään tällaisista strategisista kuntaliitoksista uutta dynamiikkaa niihin seutukuntiin, missä varmasti sitä voitaisiin tällaisten hallintorakenteitten ravistelemisella saavuttaa? Meillä on viime vuodet keskitytty tähän sote-rakenteen uudistamiseen Suomessa, ja tietysti haluan toivottaa nykyiselle hallitukselle menestystä siinä, koska on aivan välttämätöntä, että rakenteita uudistetaan, mutta ei pitäisi jäädä pelkän soten uudistamisen vangiksi vaan myös luoda kunnille toimintaedellytyksiä. Joten tässä mielessä, jos puhemies sallii, niin kun meillä on ministeri Paatero nyt täällä eduskunnan edessä, niin josko häneltä voisi vähän kuulla visiointia tästä kuntakentän tulevaisuudesta laajemmin.

**17.54 Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero:** Arvoisa herra puhemies! Tämä, kuten Autto totesi, ei kuulu tähän lakiesitykseen mutta sinänsä sivuaa aika kiinteästi, koska tässä lakiesityksessä on myöskin näitä kuntien osien osuuksia. Meillä on jo olemassa laki, että jos kaksi kuntaa yhdistyy ja toisen kunnan yhdistyessä valtionosuuksiin olisi tulossa alenema, niin tämä voidaan kompensoida. Meillä on olemassa mahdollisuus jo tällä hetkellä tukea tänä vuonna yhteen kertaan selvitystä. Jos tehdään kuntien yhdistämisestä selvityksiä, niin tätä selvitystyötä voidaan tukea, ja tällä hetkellä — olen sanonut julkisuuteenkin — kyllä mietimme yhä edelleen, onko vielä joitakin semmoisia keinoja, joilla voitaisiin näissä kohdin sitten olla kunnille ehkä motivaatiota lisäävänä täältä valtion puolelta, vaikka tällä hetkellä meillä sitä suoranaista rahaa, jota esimerkiksi Paras-hankkeessa on käytetty, ei kuntien yhdistämiseen ole.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.